

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

3.Ünite : Adalet ve Eşitlik
Konu : Farklılıklara Saygı

İnsanların pek çok ortak özelliği vardır. Örneğin hepimiz düşünür, sorgular ve fikir üretiriz. Sevmek, mutlu olmak, üzölmek gibi duygular taşırız. Ancak düşünce biçimimiz, fikirlerimiz, tercihlerimiz, yaşam şeklimiz, zevklerimiz, ilgi ve yeteneklerimiz gibi özelliklerle birbirimizden ayrılırız.

Düşünsel ve duygusal özelliklerimizin yanı sıra tenimizin, saçımızın ve gözümüzün rengi; boyumuz, kilomuz ve yüzümüzün şekli gibi fiziksel özelliklerimiz de farklıdır. Farklılıklarımızın olması insan oluşumuzun doğal bir sonucudur. Farklılıklarımız kimi zaman farklı haklara sahip olmayı da gerektirir.

Özel gereksinimi olan bireylerin hayatın içinde daha etkin yer alabilmeleri için çeşitli düzenlemeler yapılmalıdır. Bu düzenlemeler ile özel gereksinimi olan bireyler, bir başkasının yardımına ihtiyaç duymadan okula, sinemaya, tiyatroya, parka kolaylıkla gidebilirler.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

3.Ünite : Adalet ve Eşitlik
Konu : Adalet ve Eşitlik

Hepimiz sahip olduğumuz haklar bakımından eşitiz. Ancak haklarımızı kullanırken eşit imkânlara sahip olamayabiliriz. Bu durum bazen kişinin sahip olduğu bireysel özelliklerden (bedensel, duygusal ve zihinsel) bazen de içinde yaşadığı çevre koşullarından (sosyal, ekonomik ve kültürel) kaynaklanabilir. Bunu ortadan kaldırmak için toplumsal ve yasal düzenlemeler yapılır. Herkesin yasaların verdiği haklardan yararlanması, adaletin sağlanmasıyla mümkün olur. Kadınların çalışma hayatına katılımını arttırmak, çocuk ve yaşlıları koruyucu özel yasalar çıkarmak adaleti sağlamaya yönelik uygulamalardır.

Haklıyla haksızı ayırt etmeye ve herkese hakkı olanı vermeye adalet denir. Bedensel ve düşünsel farklılıkları ne olursa olsun, bütün insanlar arasında toplumsal ve siyasal haklar bakımından hiçbir ayırım bulunmaması durumuna eşitlik denir.

Adaletin en önemli ilkelerinden biri eşitliktir. Adalet olmadığında eşit haklara sahip olmamızın bir anlamı yoktur. Adaletin gerçekleşmesi için bireysel özelliklerimizin ve yeteneklerimizin dikkate alınması gerekir.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

3.Ünite : Adalet ve Eşitlik
Konu : İnsanlar Eşittir

Toplumsal yaşamda bireyler arasında haklar bakımından ayırım gözetilmemesi ve var olan ayrımların ortadan kaldırılması eşitlik ilkesi ile mümkündür. Eşitliğin sağlandığı bir toplumda yasa ve kurallar herkese eşit bir şekilde uygulanır. Yasalar önünde hiç kimseye onun bireysel özellikleri ve toplum içindeki konumuna bakılıp ayrıcalık tanınmaz. Toplumun her kesiminden kişiler kanun önünde hakkını arayabilir. Yukardaki görselde kanun önünde herkesin eşit olduğu betimlenmektedir. Aynı zamanda gerekli nitelikleri taşıyan bütün vatandaşlar seçme ve seçilme haklarını eşit şekilde kullanabilir, toplum hizmetine katılabilirler.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. maddesine göre:

Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Toplumda eşitlik yasalar ve kurallarla sağlanıp güvence altına alınır. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir.

Her çocuğun eğitim hakkı vardır. Anayasamıza göre ilk ve ortaöğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

3.Ünite : Adalet ve Eşitlik
Konu : Adalet ve Eşitlik Sağlanmalı

Bir toplumda haksızlığın önlenbilmesinin koşulu eşitliğin ve adaletin sağlanmasıdır. Bu nedenle hem bireyler hem de yasalar adil olmalıdır. Böylece toplumsal düzen adil olur. Adil bir toplumda birlikte yaşama arzusu güçlenir, birlik ve beraberlik sağlanır.

Adalet ve eşitliğin sağlanmadığı toplumlarda insan hak ve özgürlükleri çiğnenir ve düzen bozulur. Bu nedenle birey olarak hem kendimize adil davranılmasını gözetmeli hem de diğer insanlara karşı adil davranmalıyız.

4.Sınıf İnsan Hakları, Yurttaşlık ve Demokrasi

Konu Özetleri

3.Ünite : Adalet ve Eşitlik
Konu : Adil Davranılmazsa

Yaşantımızda insanlar arasında eşitsizliğin oluştuğu veya adaletin sağlanmadığı durumlarla karşılaşabiliriz. Böyle durumlarda doğru ile yanlışın, haklı ile haksızın ayırt edilmesini bekleriz. Eğer adalet sağlanamaz ve eşitsizlik giderilmezse kendimizi güvende hissetmeyiz. Güvensizlik duygusu, yaşadığımız toplumla bütünleşmemizi ve kendimizi yaşadığımız topluma ait hissetmemizi engeller. Bu durumda toplumla aramızdaki bağ zedelenir ve mutsuz oluruz.

Adaletin sağlandığı bir toplumda yaşayan insanlar, yaşadıkları toplumun bir parçası olmaktan mutludurlar. Kendilerini yaşadıkları topluma ait, güvende ve mutlu hissederler.